

hasonlóak a tapasztalatok (legalábbis az USA-ban) az on-line keresésről.

A fejlődés további irányát nehéz volna prognosztizálni. 1985-re előre tekintve mégis várható

a hardware árának jelentős csökkenése;
a felhasználók szerepének nagymértékű növekedése.

Nyugat-Európában nemzetközi gépi információs rendszerek kialakulása (EURONET).

Nem feledhetjük azonban el, hogy a még fennálló problémák megoldásában nem a számítógép, hanem az ember játssza a főszerepet.

[Journal of Documentation, 31. k. 1. sz. 1975. márc. p. 38–45.]

Sárdy Péter

* * *

A COM alkalmazása a főiskolai könyvtári központban

Az Állami Északrajna–Vesztfália Főiskolai Könyvtári Központban állandóan növekedett az az adathalmaz, amelyet az alközpont rendszer részére hetenként továbbítani kellett. A hosszú nyomdai átfutási idő miatt a határidő tartása lehetetlenné vált. A hetenként újonnan kiadandó ideiglenes katalógus túlhaladta a 25 000-es oldalszámot, és az időközben jelentősen emelkedő papírárak is sürgették a probléma megoldását. Ezért 1974 decemberében egy COM berendezést béreltek, majd később ezt megvásárolták.

A COM berendezések kiválasztásánál három fontos szempont érvényesült:

a) A készüléknek legalább 128 darabból álló jelkészlete legyen.

b) Csak intelligens rendszer jöhet számításba, amely a mikrofilmlapot önállóan elkészíti, a fejléctet feliratozza, és a regisztert összeállítja.

c) A végtermék ne egyes lapokból álló mikrofilmlap legyen, hanem 105 mm-es tekerccsfilm.

A választás végül a Calcomp cég 2100-as berendezésére esett. A filmek másolására a Canon cégtől béreltek vágókészüléket, másolót és előhívógépet.

Április elseje óta először próbaüzemelés keretében készültek mikrofilmlap katalógusok, majd július elseje óta már állandó jelleggel. A hetenként kiadott ideiglenes katalógusok mellett a Bochumi Egyetemi Könyvtár alfabetikus és standard katalógusait is elkészítették ilyen módon.

A német piacon beszerezhető mikrofilmlap olvasó-készülékekre vonatkozó alapos piackutatás kimutatta, hogy nincsen jelentős technikai eltérés az egyes

készülékek között. Az Unimac 2000-es készülék ár tekintetében is a legalkalmasabbnak bizonyult. Ebből a készülékből 15–30 darabot fognak kapni az alrendszer egyes könyvtárai.

[ABT Informationen, 1975. 17. sz. július 15. p. 23–24.]

Gara Andor

* * *

Mikroformátumú kiadványok

A Public Weekly szerkesztősége megbízásából vizsgálatot folytattak az USA-ban az 1972–1979. költségvetési évek könyvtári beszerzéseire vonatkozóan.

Előreláthatólag az árak tovább fognak emelkedni és ez a beszerzett példányok számának csökkenését vonja maga után. Ugyanez vonatkozik a mikroformákra is. Az egyetemi könyvtárak dollárköltségvetésüket 322,7 millióról 490,7 millióra emelik, de a beszerzendő példányok száma még így is csökken. A mikroformák vásárlási volumene 58%-os emelkedést, de a példányok száma 4,3%-os csökkenést mutat. A mikroformák vásárlásának növekedését a költségvetések csökkenése okozza, mivel számos könyvtár mikroformátumokon megjelenő kiadványokkal kívánja állományát kiegészíteni.

Az Észak Karolinai Egyetem könyvtára kísérleteket folytat a Time, a Newsweek és egyéb folyóiratok mikrofilmlapon való beszerzésére. A Texasi Egyetem költségvetése 1976-ban 750 ezer dollárról 350 ezerre csökkent, de bíznak abban, hogy a mikroformákra költhető összeg részaránya növekedhet. Az Egyetem a múlt évben 100 ezer dollárt költött mikrofilmlapokra és mikrofilmre. A Stanfordi Egyetemi Könyvtár tapasztalata szerint a folyóiratok ára 13–15%-kal drágult, de megvan a lehetőségük arra, hogy költségvetésüket is ilyen mértékben növeljék.

A. Meckler a Microform Review kiadója szerint ez évben 40 újabb, mikroformátumokat kiadó vállalattal kell számolni, a következő tíz év során pedig a könyvkiadók 10–15%-a fogja ezt a példát követni.

Az ANSTI (American National Standard Institute = Amerikai Országos Szabványügyi Intézet) bizottságot szervezett, hogy becslést dolgozzanak ki az évente kiadott eredeti mikroformátumú kiadványok számára és dollár volumenére. A felmérés eredményét az NCEC (National Center for Educational Statistics = Országos Oktatásügyi Statisztikai Központ) 1975 végén publikálja.

[Advanced Technology Libraries, 4. k. 8. sz. 1975. p. 1–2.]

* * *

Gábor Györgyné